

ЗВІТ ПРО ВНУТРІШНЄ ПЕРЕМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ

ОПИТУВАННЯ ЗАГАЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

РАУНД 6

23 ЧЕРВНЯ 2022 РОКУ

In partnership with _____

**AID
AIDE**

Canada

німецька
гуманітарна
допомога

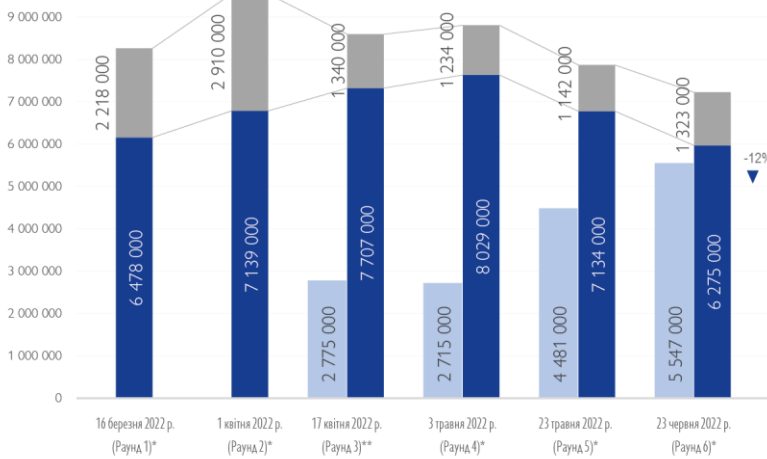
DEUTSCHE HUMANITÄRE HILFE

Війна в Україні, яка розпочалася 24 лютого 2022 року, спричинила безпрецедентну гуманітарну кризу, що охопила всі області країни. У період з 17 по 23 червня Міжнародна організація з міграції (МОМ) провела шостий раунд репрезентативного експрес-оцінювання загального населення України для збору інформації стосовно потоків внутрішнього переміщення та мобільності, а також для оцінювання місцевих потреб. Це оцінювання загального населення слугує первинним джерелом для виявлення сфер із високими гуманітарними потребами та визначення цільових заходів реагування для надання допомоги населенню, що постраждало від війни. Географічне охоплення цього оцінювання покриває всю територію України, усі п'ять макрорегіонів (захід, схід, північ, центр, південь та місто Київ), за винятком Кримського півострова.

Опитування загального населення було проведено шляхом набору випадкових телефонних номерів, завдяки чому було анонімно опитано 2 001 унікальних респондентів віком від 18 років із використанням методу **автоматизованого телефонного опитування (CATI)**. Оцінка спирається на дані про населення Фонду народонаселення ООН (UNFPA), які гуманітарна спільнота розглядає як базове значення для чисельності населення в Україні. Особи, які нині перебувають за межами України, під опитування не потрапили. Докладніше про метод і обмеження, у тому числі про визначення МОМ терміну «внутрішньо переміщені особи» для цілей цього оцінювання, див. на с.11. Крім Опитування загального населення, офіційні дані про присутність ВПО на рівні громад в Україні доступні в Матриці відстеження переміщень — Базовому оцінюванні (раунд 5, 22 червня 2022 року, [HDX](#) — реєстрація обов'язкова).

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

Активно обдумують від'їзд із місця звичного проживання внаслідок війни (лише серед непереміщеного населення)

Оцінка к-сті ВПО в Україні

Оцінка к-сті осіб, що повернулися, в Україні

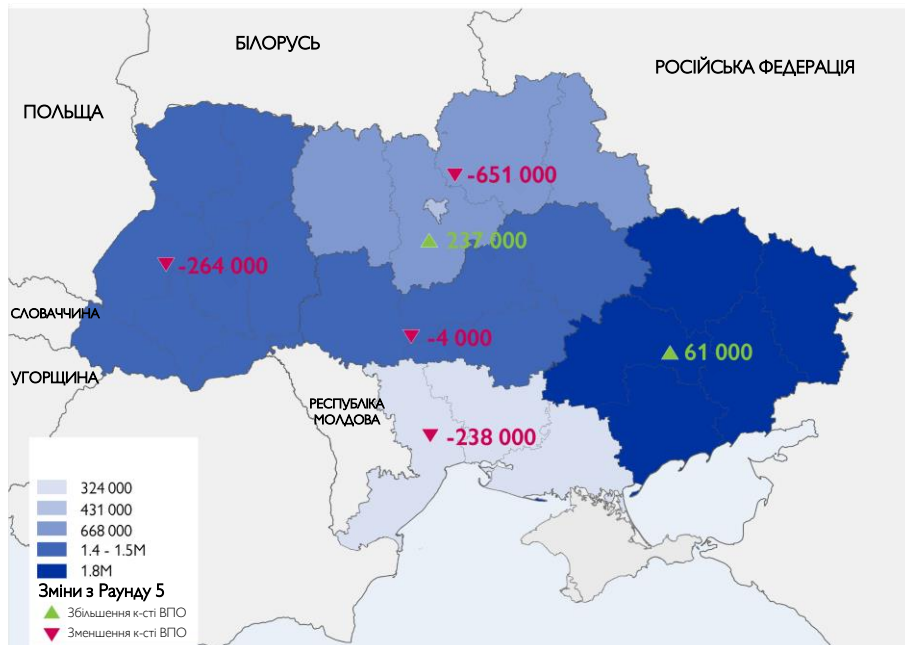
6 275 000
ОЦІНКА К-СТІ ВПО
У МЕЖАХ УКРАЇНИ
СТАНОМ НА
23 ЧЕРВНЯ 2022 РОКУ

Результати опитування загального населення показали, що станом на 23 червня 2022 року 14,2% загального населення були внутрішньо переміщеними особами в межах України, що становило понад 6,27 млн осіб. Отже, цей показник зменшився на майже 900 000 осіб (12%) з 23 травня. Це друге поспіль зафіксоване зменшення кількості ВПО в Україні з 24 лютого 2022 року.

* Усі цифри округлено до тисяч.

** Починаючи з третього раунду, МОМ дещо скоригувала метод оцінювання кількості ВПО в Україні для уточнення основи вибірки та підвищення точності результатів зі збереженням при цьому початкової похибки.

ОЦІНКА ПОТОЧНОГО МІСЦЯ ПЕРЕБУВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ*

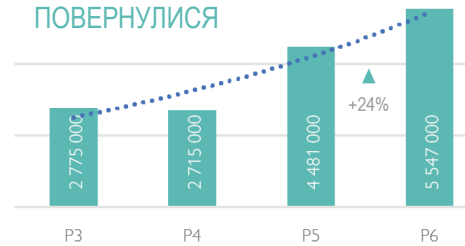

* Макрорегіон — це територіальна одиниця, до якої входять області (регіони), згідно з визначенням у Законі України «Про засади державної регіональної політики» (частина 2 статті 1).

К-СТЬ ПОВЕРНЕНЬ

5 547 000
ОЦІНКА ЗАГ.
К-СТІ
ОСІБ, ЩО
ПОВЕРНУЛИСЯ

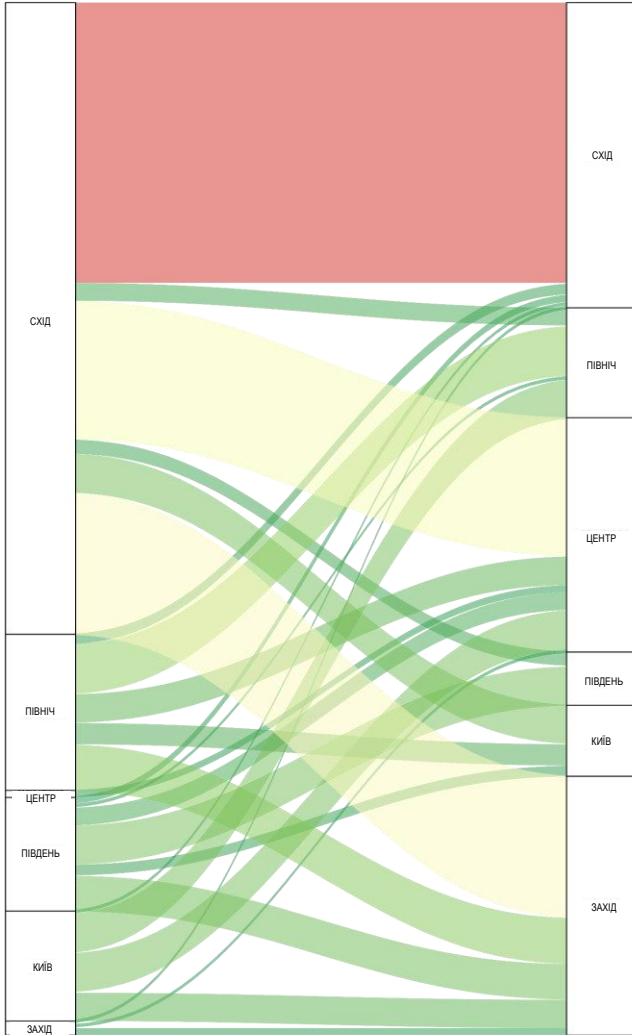
У тому числі повернення колишніх ВПО з інших регіонів у межах України, а також повідомлені респондентами повернення з-за кордону (10%)

Паралельно з продовженням зменшення загальної кількості ВПО кількість осіб, що повернулися, суттєво зросла у період із 23 травня до 23 червня. Аналіз повернень (с. 6) показує, що їхня динаміка стрімко зростає, хоча 12% (тобто близько 666 000) осіб, що повернулися, зазначають, що знову можуть полишити дім через війну. Більшість (74%, близько 4,1 млн) мають намір залишитися.

ПОТОКИ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

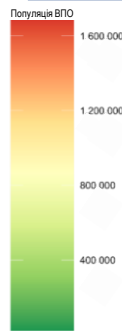
ПОТІК ПЕРЕМІЩЕНЬ ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ

Макрорегіон походження
(місця звичного проживання)

Поточне місце перебування

ВПО

** Застереження: Походження та розподіл ВПО за областями має орієнтовний характер; репрезентативність вибірки на рівні макрорегіону.

ПОТОЧНЕ МІСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ ТА МІСЦЕ ПОХОДЖЕННЯ

Із тих, хто повідомив, а) не присутні у районі звичного проживання та б) зазначили, що поточна війна є причиною їхнього переміщення

Топ-5 областей за часткою прийнятих ВПО**	% ВПО
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ	16%
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ	9%
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ	9%
МІСТО КИЇВ	7%
КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ	6%
Інші області	52%

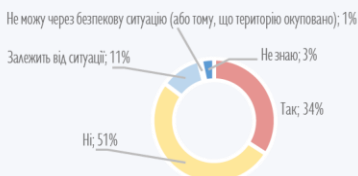
Із тих, хто відповіли, що а) вони не присутні у районі звичного проживання та б) поточна війна є причиною їхнього переміщення

Топ-5 областей походження ВПО**	% ВПО
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ	21%
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ	21%
МІСТО КИЇВ	11%
КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ	10%
ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ	9%
Інші області	29%

Див. дані про кількість зареєстрованих ВПО на рівні громад у Звіті MOM про результати базового оцінювання за Матрицею відстеження переміщень для України (станом на 11 червня, такі дані доступні для 13 областей). Дані доступні для гуманітарних партнерів на [HDX](#) для зареєстрованих користувачів, на IMAC SharePoint та за запитом: dtmukraine@iom.int.

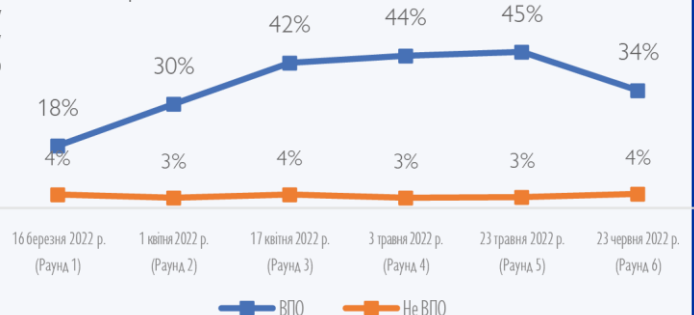
НАМІРИ ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

У перший раз з першого раунду опитування (17 березня) MOM відмічає зменшення загальної готовності до подальшого переміщення серед ВПО. Серед ВПО на заході намір переміщуватися далі (в будь-яких напрямках, включно з можливим поверненням) мають 46% респондентів, у північному макрорегіоні — 45%, на півдні — 40%, у центрі — 36%. Лише 18% ВПО у східному макрорегіоні на цей час повідомляють про наміри подальшого переміщення — на 43% менше, ніж у п'ятому раунді (23 травня).

Чи розглядаєте ви (подальше) переміщення з вашого поточного місця перебування? (лише ВПО):

Частка ВПО, які розглядають можливість подальшого переміщення, залишається великою (34%) порівняно з відносно невеликою і стабільною часткою українців, які залишаються у місцях свого звичного проживання:

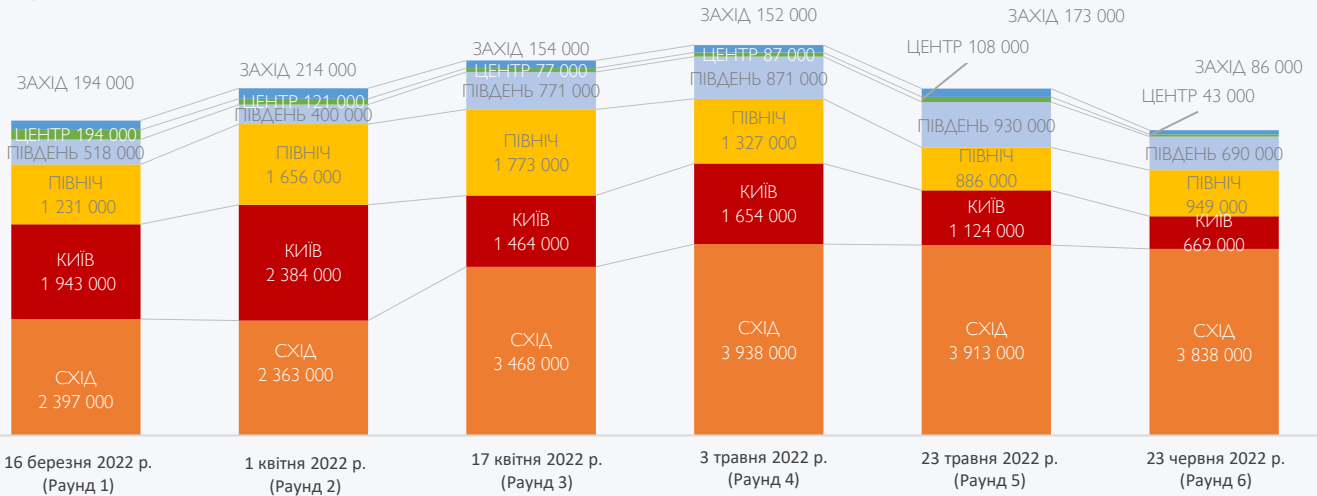
ПОТОКИ ВНУТРІШЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ — ПОХОДЖЕННЯ І ПОТОЧНЕ МІСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ

ВПО ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ ПОХОДЖЕННЯ (порівняння результатів різних раундів)

Звідки походять нинішні переміщені внаслідок війни?

Отримані дані свідчать про різницю в інтенсивності потоків переміщення на макрорегіональному рівні. Попри зменшення загальної кількості ВПО в Україні на 12% між п'ятим і шостим раундами, кількість ВПО збільшилася лише в північному макрорегіоні. У шостому раунді ВПО зі сходу становлять 61% від загальної кількості ВПО в Україні (порівняно з 55% у п'ятому раунді).

Макрорегіон	% ВПО за походженням	Оцінка к-ті ВПО за макрорегіонами походження
КИЇВ	11%	669 000
СХІД	61%	3 838 000
ПІВДЕНЬ	11%	690 000
ЦЕНТР	1%	43 000
ПІВНІЧ	15%	949 000
ЗАХІД	1%	86 000
Оцінка заг. к-ті переміщених у межах України		6 275 000

ВПО ЗА МАКРОРЕГІОНАМИ ПОТОЧНОГО МІСЦЯ ПЕРЕБУВАННЯ (порівняння результатів різних раундів)

Де нині перебувають переміщені внаслідок війни?

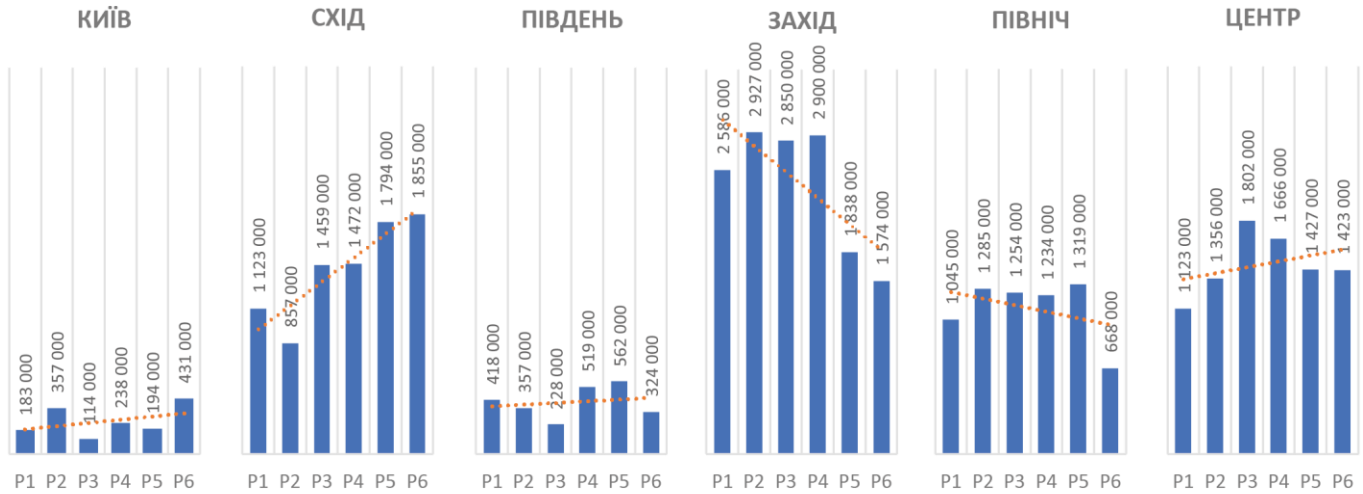
Найбільше зменшення кількості ВПО спостерігається на півночі, втім у південному та західному макрорегіонах кількість ВПО також зменшилася на 300 000 осіб у кожному. Збільшення кількості прийнятого переміщеного населення спостерігається лише на сході та у м. Києві. Загальна кількість ВПО у м. Києві подвоїлася у порівнянні з п'ятим раундом (23 травня) та перевершує кількість ВПО на півдні на понад 100 000 осіб.

Макрорегіон	% ВПО за місцем перебування	Оцінка к-ті ВПО за макрорегіонами
КИЇВ	7%	431 000
СХІД	30%	1 855 000
ПІВДЕНЬ	5%	324 000
ЦЕНТР	23%	1 423 000
ПІВНІЧ	11%	668 000
ЗАХІД	25%	1 574 000
Оцінка заг. к-ті переміщених у межах України		6 275 000

ЗМІНИ В ОЦІНКАХ ПРИСУТНОСТІ ВПО НА РІВНІ МАКРОРЕГІОНІВ (РАУНДИ 1–6)

Складність явища внутрішнього переміщення в межах України відображають відмінності в тенденціях, які спостерігаються в різних макрорегіонах. У східному макрорегіоні спостерігається лінійне збільшення випадків внутрішнього переміщення і, як і раніше (у п'ятому раунді), там зафіксовано найбільшу частку ВПО серед усіх макрорегіонів. З іншого боку, кількість ВПО на заході України продовжує суттєво зменшуватися з початку травня (раунд 5).

ЩО КЕРУЄ РІШЕННЯМИ ВПО

У шостому раунді опитування загального населення МОМ запитала в усіх респондентів, які раніше виїхали з власних домівок через війну (ВПО та осіб, які повернулися), про міркування, на основі яких були прийняті їхні рішення про переміщення. Серед тих, хто є або був ВПО на заході України, більшість обрали місце перебування тому, що відчували себе там у безпеці, або через пропозицію, наприклад, роботодавця.

Ті, хто переїхали до київського макрорегіону, найчастіше зазначають, що основним міркуванням було зручне транспортне сполучення. Серед ВПО на сході значна частка (14,6%) зазначили, що в них не було вибору.

Не помічено великих відмінностей у мотивації при виборі місця призначення серед осіб, які повернулися, та тих, які залишилися в приймаючій громаді. 72% ВПО зазначили, що мають членів сім'ї або друзів у місці, куди вони перемістилися, втім серед тих, хто повернувся, така категорія становить лише 58%. 21% осіб, які залишаються ВПО, зазначили, що вони або їхні родичі мають нерухомість у вибраному ними для переселення місці, в той час як серед осіб, які повернулися, таких лише 11%. Серед осіб, які повернулися, більшість — 61% — зазначили, що знайшли місце для тимчасового перебування за порадою, в той час як серед нинішніх ВПО лише 45% зазначили, що отримали пропозицію щодо місця переміщення та скористалися нею.

Запропоновано кимось інше (наприклад, роботодавцем, іншим переселенцем, ЗМІ)

Основна причина вибору місця для переміщення, вказана ВПО та особами, які повернулися (респонденти могли вибрати лише один варіант)

Лише 15% зважували різні варіанти щодо місця призначення, в той час як майже дві третини зазначили, що в них не було вибору, куди їхати (62% — серед ВПО та 69% — серед осіб, що повернулися).

72% ВПО мали друзів або родичів у місці, куди вони перемістилися

ВПО, ЯКІ ПОТЕНЦІЙНО МОЖУТЬ ПОВЕРТУТИСЯ

нинішніх ВПО планують повернутися додому протягом наступних двох тижнів

Серед ВПО 15,4% відповіли, що **планують повернутися** до свого звичного місця проживання протягом наступних 2 тижнів, що значно менше, ніж за результатами п'ятого раунду опитування (23%). Відносно велика частка ВПО (12,3%) відповіли, що це залежить від подальшого розвитку ситуації. Як і в попередніх раундах опитування, більшість ВПО, які планують повернутися додому протягом наступних двох тижнів, походять із Києва (60% тих, хто має намір повернутися) та північного макрорегіону (23%).

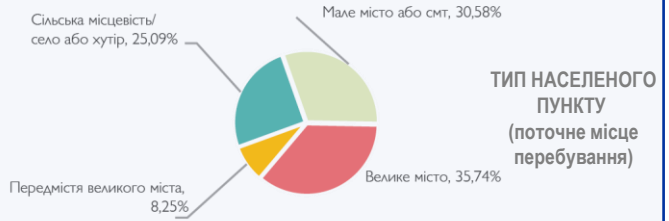

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ (ВПО)

ДЕМОГРАФІЯ (ВПО)

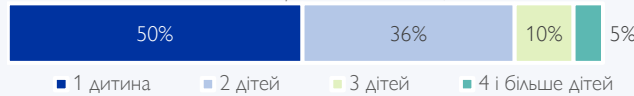

ВІКОВА ГРУПА РЕСПОНДЕНТІВ*

77% домогосподарств ВПО мають принаймні одного хлопчика та 84% — принаймні одну дівчинку віком від 5 до 18 років. Станом на кінець червня 2022 року в середньому на одне домогосподарство ВПО припадає 1,20 хлопчиків та 1,30 дівчаток віком до 18 років.

53% ВПО підтвердили наявність дітей у їхньому домогосподарстві, що нині проживають із ними. Середня кількість дітей віком до 18 років на одне домогосподарство ВПО становить 1,50.

Розподіл за типами населених пунктів показав збільшення кількості ВПО, які проживають у великих містах (з 31% у п'ятому раунді опитування до 36% у шостому раунді).

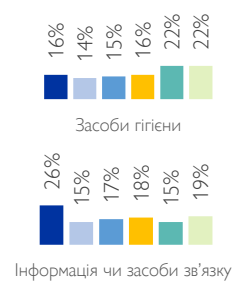
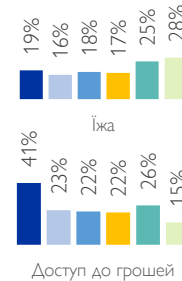
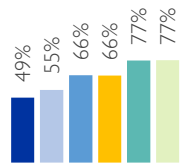

ЧАСТКА ДОМОГОСПОДАРСТВ ВПО З ОСОБАМИ З ЧИСЛА ВРАЗЛИВИХ ГРУП: Частина ВПО, які повідомили, що один чи кілька членів їхнього домогосподарства належать до однієї з таких категорій вразливих осіб (загальна картина: «42% опитаних ВПО повідомили, що принаймні один із членів їхньої сім'ї, що нині з ними, є дитиною віком від 5 до 17 років»):

СИТУАЦІЯ ТА ПОТРЕБИ ВПО В ДИНАМІЦІ

■ Раунд 1 ■ Раунд 2 ■ Раунд 3 ■ Раунд 4 ■ Раунд 5 ■ Раунд 6

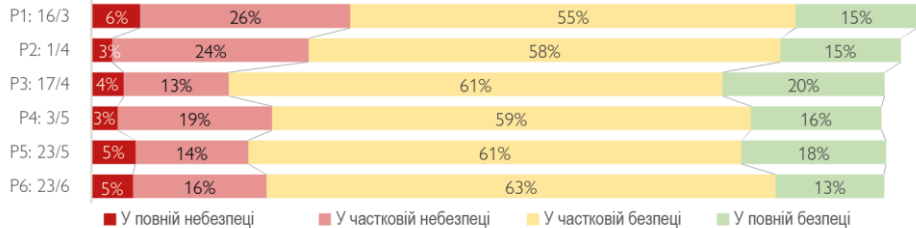

*Примітка: Для цілей аналізу з третього раунду враховують також варіант відповіді «Відмовляюся відповідати».

На прохання визначити найбільш нагальну потребу найбільша кількість респондентів серед ВПО (58,4%) назвали гроші (фінансову допомогу), на другому місці (4,5%) — житло. Потреба в харчових продуктах постійно зростає з другого раунду.

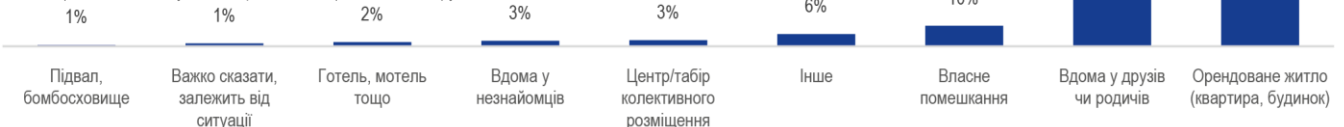
СПРИЙНЯТТЯ ВПО ВЛАСНОЇ БЕЗПЕКИ

Серед ВПО, які перебувають на півдні, 47% зазначили, що відчують себе в повній або частковій безпеці. На сході серед ВПО таких 31%. Із 23 травня (раунд 5) сприйняття безпеки значно погіршилося серед ВПО, які проживають в обох цих макрорегіонах, та практично не змінилося або покращилося в решті регіонів.

ПРИТУЛОК

Більшість ВПО (44%) нині мешкають в орендованому житлі та майже третина мешкає у житлі, що належить родичам або друзям.

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ З МІГРАЦІЇ (МОМ)

Примітка: числові значення у % округлені для легшого використання.

У випадку цитування, перефразування або використання в будь-який інший спосіб інформації, що міститься в цьому звіті, джерело інформації необхідно зазначати так: «Джерело: Міжнародна організація з міграції (МОМ), Звіт про внутрішнє переміщення в Україні, раунд 6, червень 2022 року».

ОСОБИ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

5 547 000

ОЦІНКА К-СТІ ОСІБ, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ СТАНОМ НА 23 ЧЕРВНЯ

Серед усіх респондентів, які нині перебувають у своєму звичному місці проживання, у шостому раунді 17% зазначили, що повернулися після щонайменше двохтижневого перебування в іншому регіоні як ВПО через війну, що становить близько 5 547 000 осіб, які повернулися (на 24% більше, ніж у п'ятому раунді опитування: 4 481 000 осіб). Південь — єдиний макрорегіон, де зменшилася кількість осіб, що повернулися, через погіршення відчуття безпеки, про що повідомили всі респонденти з цього макрорегіону (45% відчувають себе частково або повністю в небезпеці). Неможливо з упевненістю визначити точний характер таких рухів повернення, тобто чи люди повертаються остаточно, чи тимчасово. Тим не менше, у 6му раунді 74% (або близько 4 105 000) опитаних осіб, що повернулися, зазначили, що планують лишатися вдома. Кількість осіб, що повернулися, пропорційна зменшується відносно кількості ВПО в Україні: майже половина тих, хто покинув звичні місця проживання після 24 лютого, уже повернулися.

54 дні — середня тривалість перебування у статусі ВПО серед осіб, які повернулися, станом на 23 червня 2022 року в межах **119 днів** від початку війни

ГЕОГРАФІЯ ВПО, ЯКІ ПОВЕРНУЛИСЯ

ПОВЕРНЕННЯ З

У порівнянні з четвертим та п'ятим раундами опитування збільшилася частка осіб, що повернулися з місць тимчасового перебування. Тенденцію підтверджує збільшення частки осіб, які повернулися з інших областей України (46% — у п'ятому раунді, 57% — у шостому раунді) та збільшення частки осіб, які повернулися з-за кордону (10% порівняно з 7% у п'ятому раунді).

Офіційна статистика перетинів кордону не обов'язково відображає кількість осіб, що повернулися, однак може охоплювати також інші види переміщення, зокрема повторні в'їзди та виїзди. Потоки перетинів кордону можуть мати маятниковий характер, враховуючи, що ситуація лишається украй нестабільною.

ПОВЕРНЕННЯ ДО

Більшість осіб, що повернулися, продовжують повертатися до великих міст або передмість (61% сукупно), 25% повернулися до малих міст або сіл і лише 13% повернулися в сільську місцевість. Попри повернення, 37% осіб, що повернулися, не почуваються повністю в безпеці, а 5% почуваються в повній небезпеці. Лише 5% осіб, що повернулися, вважають, що станом на 23 червня їхнє поточне місце перебування абсолютно безпечне (у раунді 5 таких осіб було 10%).

Макрорегіон повернення	Частка осіб, які повернулися	Оцінка к-сті осіб, що повернулися
КИЇВ	22%	1 207 000
СХІД	22%	1 207 000
ПІВДЕНЬ	7%	409 000
ЗАХІД	7%	409 000
ПІВНІЧ	34%	1 907 000
ЦЕНТР	7%	409 000
УСЬОГО	100%	5 547 000

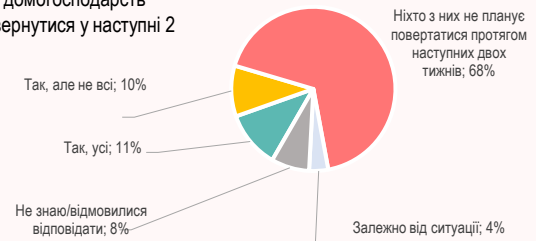
Усі члени домогосподарства, які залишили дім, уже повернулися; 68%

Відмовилися відповісти; 4%

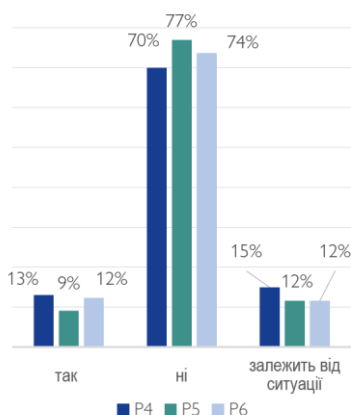
Лише деякі члени домогосподарства, які залишили дім, уже повернулися — решта досі перебувають деінде; 28%

Чи такі члени домогосподарств планують повернутися у наступні 2 тижні?

Особи, які повернулися до східного макрорегіону, найчастіше зазначали, що дехто з членів їхньої родини не повернувся і не планує повертатися у наступні два тижні (87%).

НАМІРИ ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

Більшість осіб, що повернулися, не мають наміру знову полишити своє звичне місце проживання в майбутньому. Згідно з оцінками, близько 665 000 із 5,5 млн осіб, що повернулися, не виключають того, що їм знову доведеться залишити дім (12%). Частка осіб, які повернулися і планують знову від'їжджати через війну, найбільша у східному та південному макрорегіонах: там відповідно 21% і 19% осіб, що повернулися, розглядають можливість виїзду. З іншого боку, 85% осіб, які повернулися до м. Києва, зазначають намір залишитися вдома.

НЕПЕРЕМІЩЕНЕ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

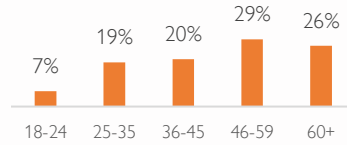
ДЕМОГРАФІЯ (непереміщене населення, включно з особами, які повернулися*)

ЧАСТКА НЕПЕРЕМІЩЕНИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ З ОСОБАМИ ІЗ ЧИСЛА ВРАЗЛИВИХ ГРУП Частина респондентів, які повідомили, що один чи кілька членів їхнього домогосподарства підпадають під одну з таких категорій вразливих осіб (загальна картина: «36% непереміщених респондентів повідомили, що принаймні один із членів їхньої сім'ї, що нині з ними, є дитиною віком від 5 до 17 років»):

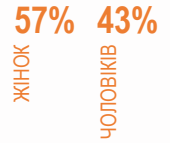

* особи, які повернулися, належать до категорії непереміщеного населення для точного відображення їхніх поточних потреб на місцях звичного проживання, незалежно від пережитого досвіду переміщення.

ВІКОВІ ГРУПИ*

СТАТЬ

35% непереміщеного населення повідомили, що їхні найближчі члени сім'ї / родичі проживали з ними в одному домогосподарстві або в одному місті / селі / районі, але тепер вони перебувають далеко одне від одного через війну. Найбільше таких респондентів у Києві (46%) та на сході країни (40%), а найменше — в центральній макрореєоні (25%). Причинами розлуки сімей стали, серед іншого, переміщення родичів, їхній вступ на військову службу або втрата каналів зв'язку.

ПОТРЕБИ непереміщених осіб

Частина респондентів, які залишаються за своїм місцем звичного проживання, повідомили про такі поточні потреби:

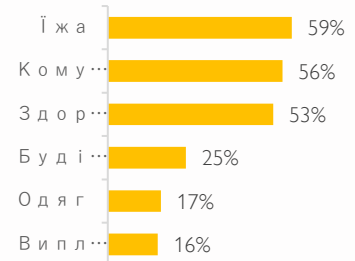
Гроші — фінансова підтримка	54%
Транспорт	20%
Ліки та медичні послуги	16%
Їжа	13%
Доступ до грошей (отримання грошей, відсутність готівки в банкоматах)	10%
Інформація чи засоби зв'язку	9%
Засоби гієни	7%
Одяг та інші непродовольчі товари, в тому числі ковдри	6%

Більшість непереміщених осіб зазначали, що нині їм не вистачає фінансової підтримки (54%). 20% осіб зазначали брак транспорту та 16% — брак ліків та доступу до послуг. 35% осіб зазначали брак засобів менструальної гієни та 20% — брак підгузків.

Засоб менструальної гієни	35%
Підгузки (дитячі або дорослі)	20%

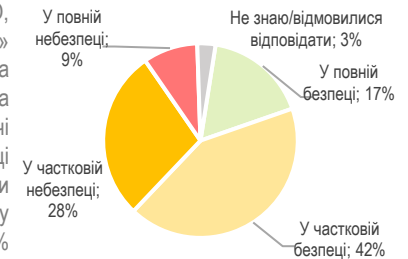
ПЕРЕДБАЧЕНІ ЦІЛІ ОТРИМАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ

Респондентів, які зазначили потребу у фінансовій допомозі, попросили визначити три основні цілі, на які вони би витратили гроші. Більшість опитаних купили би їжу (59%) та оплатили би комунальні послуги (60%).

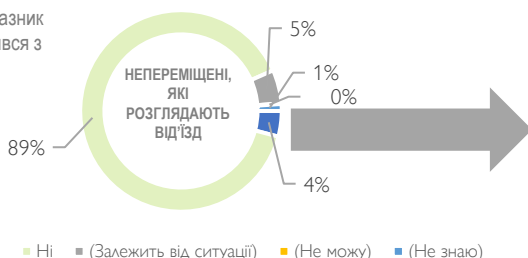
СПРИЙНЯТТЯ ВЛАСНОЇ БЕЗПЕКИ серед непереміщених осіб

Більшість респондентів серед не ВПО, які почуваються «у повній небезпеці» або «частково в небезпеці», на поточний момент перебувають на сході (50%) та півдні (44%) та півночі (37%) країни. У повній безпеці почуваються переважно респонденти в західному і центральному макрореєонах (27% та 28% відповідно).

НАСТРОЇ ЩОДО МОБІЛЬНОСТІ серед непереміщених осіб

Цей показник не змінився з часом

Розбивку за країнами, куди планують виїхати респонденти, не публікуємо через малий розмір підбірки. Діаграма нижче є виключно індикативною.

Країнами призначення:

1. Польща
2. США
3. Іспанія
4. Італія
5. Канада

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Нижче представлені дані стосовно різних гуманітарних сфер, що охоплюють загальне населення, якщо не вказано інше:

ВОДОПОСТАЧАННЯ, САНІТАРІЯ ТА ГІГІЄНА

Значна частка респондентів серед ВПО зазначили, що **потребують засобів гігієни** (19%), в той час як серед не ВПО потреба у засобах гігієни зменшилася до 5%. Приблизно третина (36%) з цих респондентів зазначили, що потребують засобів менструальної гігієни, і ще 19,7% — підгузків (дитячих та/або дорослих). Відсутність безпечного доступу до вибиралень зазначили дуже мало респондентів — 3,8% ВПО.

Доступ до проточної води продовжує бути проблемою для дедалі більшої частки респондентів на сході (4% потерпають від відсутності водопостачання, у 10% водопостачання нестабільне) та на півдні (5% і 7% відповідно). З п'ятого раунду ситуація з доступом до проточної води дещо погіршилася в решті макрорегіонів.

Нестабільне водопостачання або його відсутність (усі респонденти, зміна в часі):

ПРИТУЛОК ТА НЕПРОДОВОЛЬЧІ ТОВАРИ

9,3%

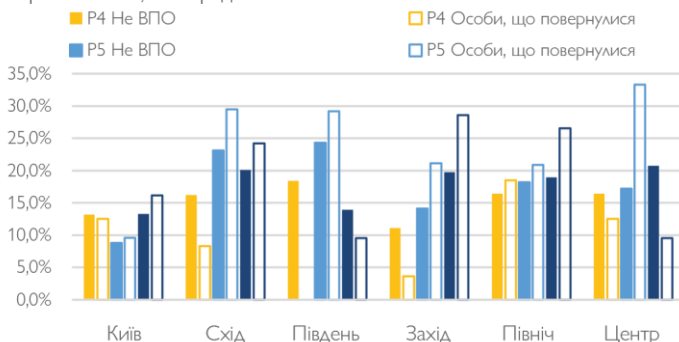
усіх респондентів повідомили, що їхній дім (основне місце проживання до війни) зазнав пошкодження у результаті атак / війни. Серед ВПО цей показник наближається до 29,2%, але він може бути переоцінений (через брак доступу). Серед тих, що повернулися, 15% повідомляють про пошкодження своїх помешкань, порівняно з 10% у п'ятому раунді.

27%

ВПО відзначили потребу в непродовольчих товарах, наприклад, ковдрах, порівняно з 24% станом на 23 травня. Серед тих, що повернулися, 5% повідомляють про потребу в непродовольчих товарах.

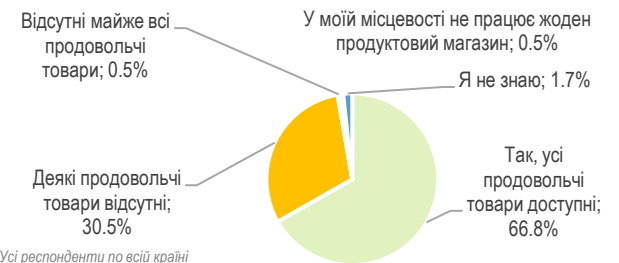
Потреба в будівельних / ремонтних матеріалах для ремонту поточного притулку

Потреба у ремонтних матеріалах для ремонту поточного притулку значно зросла по всій Україні, за винятком півдня й центру. Відзначені потреби були особливо високими серед тих, хто повернувся: 18,2% в цілому повідомили про потребу у матеріалах для ремонту поточного житла порівняно з 16,7% серед не ВПО.

ІЖА ТА ХАРЧУВАННЯ

Респондентів запитали, чи достатньо товарів у продуктових магазинах у їхній місцині: на тлі загального покращення ситуації в цілому по країні зберігаються відмінності між макрорегіонами. Так, **38,4%** респондентів на сході країни відзначають дефіцит певних продовольчих товарів у магазинах на сході, цей показник на заході країни становить **21%**. Менше 2% респондентів на сході зазначили, що відсутні майже всі продукти або жодні магазини не працюють.

ГОДУВАННЯ НЕМОВЛЯТ І ДІТЕЙ

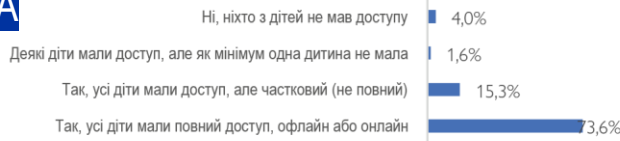
Серед респондентів, які повідомили, що в їхньому домогосподарстві (переміщеному або непереміщеному) є немовлята або діти віком до 5 років:

зазначили, що з початку війни мають проблеми із забезпеченням достатнього харчування для своєї дитини/дітей (наприклад, складно знайти дитячі суміші), порівняно з 30% на 23 травня. Серед ВПО це питання стоїть ще гостріше — **40,9%** домогосподарств ВПО, що мають немовлят та дітей віком до п'яти років, повідомили про ці проблеми.

26,1%

ОСВІТА

Після закінчення навчального року в Україні MOM запитала в респондентів про доступ до шкільної освіти з початку війни в усіх респондентів, які мають у домогосподарстві дітей віком від 5 до 17 років. Респонденти повідомили, що основними перешкодами у доступі до освіти були відсутність доступу до Інтернету або низька якість Інтернет-з'язку (із них 38%, серед яких 46%, повідомили про проблеми з доступом до освіти), закриття шкіл через війну (24,4%), характер евакуації (19,9%, наприклад, перебування у колективних притулках, переїзди тощо), відсутність вчителів (19,2%) та відсутність електронних пристроїв (10%) [можна було вказати декілька причин].

8,3%

домогосподарств ВПО повідомили, що їхні діти не мали доступу до освіти з 24 лютого

Доступ до освіти був особливо проблематичним серед дітей у домогосподарствах ВПО. Порівняно з 75% серед не ВПО лише 62% домогосподарств ВПО з одною або кількома дітьми віком 5–17 років зазначили, що дитина (діти) мала (мали) повний доступ до освіти (віддаленої або традиційної). Доступ до освіти серед дітей ВПО також значно відрізнявся за макрорегіонами України. 83% дітей з домогосподарств ВПО у Києві мали повний доступ до освіти, втім у північному регіоні лише 50% дітей ВПО мали доступ до освіти, у центральному макрорегіоні — 52%. У східному макрорегіоні 16% домогосподарств ВПО з дітьми шкільного віку зазначили, що зовсім не мали доступу до освіти, у центральному макрорегіоні — 14%.

ЗГУРТОВАНІСТЬ

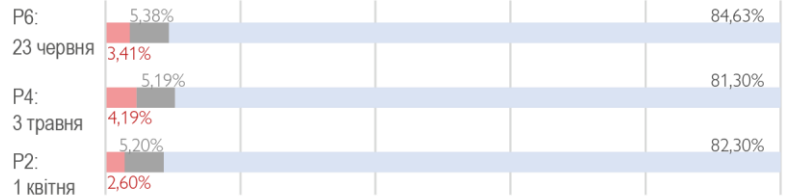
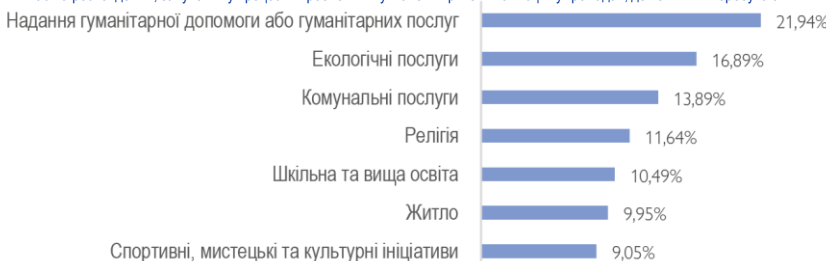
З метою інформувати про зусилля щодо згуртованості та відновлення MOM включила до шостого раунду опитування показники сприйняття в громаді, залученості та стійкості.

Ставлення до внутрішньо переміщених осіб у громадах, які їх приймали, суттєво не змінилось між раундами опитування 2, 4 та 6. Позитивне ставлення переважає в усіх макрорегіонах України.

При цьому 8,6% опитаних ВПО зазначили, що вони або члени їхніх родин постраждали від дискримінації як чужинці. Ця цифра є значно вищою серед ВПО, які мешкають на заході України, де 13,7% зазначили, що зазнали дискримінації. Взаємодія з місцевим населенням, доступ до гуманітарної допомоги, громадського транспорту та місцевих установ та організацій (таких як школи) найчастіше зазначали як обставини та місця, де ВПО відчували дискримінацію. З іншого боку, ВПО не відзначили дискримінації з боку медичних установ, місцевих органів влади та роботодавців.

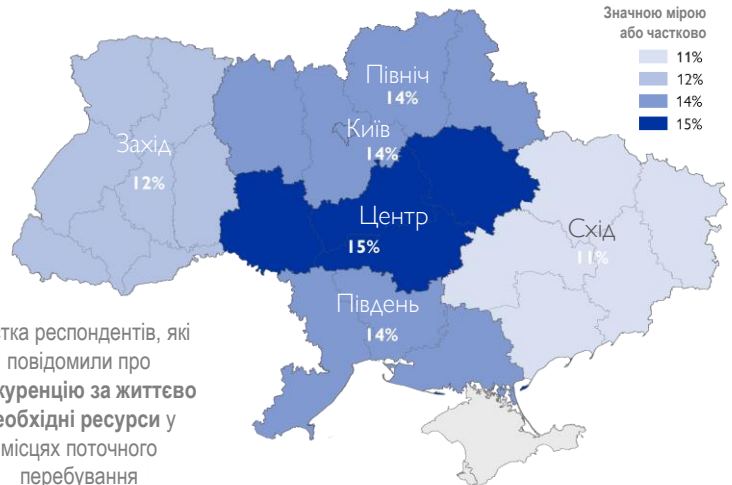
Місцеві члени громад, які прийняли ВПО, найчастіше зазначили існування конкуренції за життєво необхідні ресурси у громадах — 13,3% від усіх осіб, які відчували наявність часткової або значної конкуренції. Такі настрої є систематично інтенсивнішими серед осіб, які повернулися до південного, західного регіону та до м. Києва (23%). 10% ВПО повідомили, що відчують незначну або значну конкуренцію за ресурси в місцях їхнього поточного перебування.

Частка респондентів, залучених у процеси вироблення й ухвалення рішень на місцях у громадах, де вони нині перебувають:

■ негативне ставлення ■ ні позитивне, ні негативне ■ позитивне ставлення

Примітка: відображаються не всі параметри шкали. Загальна сума не дорівнює 100%

Частка респондентів, які повідомили про конкуренцію за життєво необхідні ресурси у місцях поточного перебування

Рівень залученості до процесу вироблення й ухвалення рішень на місцевому рівні відрізняється між ВПО та представниками громад, які їх приймають. Представники громад, які приймають ВПО, повідомляють про значно вищі рівні залученості порівняно з ВПО у таких сферах як освіта, надання гуманітарної допомоги, екологічні питання, мистецтво, спорт та культура, втім ВПО залучені на рівні з місцевими у процесах вироблення й ухвалення рішень щодо житлових питань та комунальних послуг. У процесі вироблення й ухвалення рішень на місцевому рівні респонденти найчастіше залучені до взаємодії з органами державної влади (33%), управліннями житлового забезпечення (18%), НУО (17%) та адміністраціями шкіл і вчителями (16%).

ГАЛУЗЕВИЙ АНАЛІЗ

Нижче продовжено огляд даних стосовно різних гуманітарних сфер, що охоплюють загальне населення, якщо не вказано інше:

ЗДОРОВ'Я

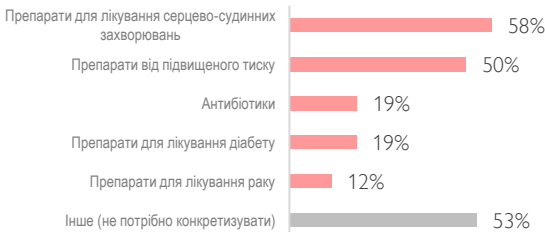
14% в цілому по Україні зазначили брак доступу до медичних послуг та ліків. Ця проблема є особливо гострою серед ВПО — 20% в цілому по країні повідомляють про відсутність доступу. 31% ВПО на сході та 27% ВПО на півдні змушені докласти значних зусиль, аби отримати доступ до медичних послуг або ліків.

Доступ до аптек суттєво покращився у Києві: лише 1% респондентів у п'ятому раунді зазначили, що в їхньому районі немає або дуже мало відкритих аптек, порівняно з 23% у другому раунді (1 квітня). Водночас у східному макрорегіоні про відсутність або брак відкритих аптек повідомили 17% респондентів.

ДОСТУПНІСТЬ ЛІКІВ

Серед усіх респондентів **23%** повідомили, що вони особисто або хтось із їхньої сім'ї змушені були припинити вживати ліки через війну. Серед них **80%** вказали, що не можуть дістати ліки через їх недоступність, **54%** не можуть собі дозволити їх купити через брак грошей (респонденти могли вказувати декілька причин). Серед ВПО велика частка (**30%**) повідомили, що вони особисто або члени їхньої сім'ї перестали приймати ліки через війну.

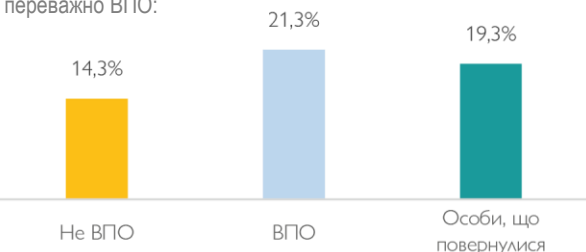
Серед респондентів, які повідомили, що вони особисто або член їхньої сім'ї перестали приймати ліки через війну, зазначена нижче частка вказала конкретний лікарський засіб, який став їм недоступним:

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА ПОТРЕБИ У ПСИХОСОЦІАЛЬНІЙ ПІДТРИМЦІ

Серед усіх респондентів **20%** запитали номер **безкоштовної гарячої лінії емоційної підтримки MOM** порівняно з 16% респондентів у другому раунді та 11% у першому раунді опитування. У шостому раунді **26,5% ВПО** запитали номер гарячої лінії для отримання підтримки.

Понад 16% усіх респондентів повідомили, що вони самі або члени їхніх домогосподарств потребують психосоціальної підтримки. Потребу у психологічних консультаціях відчувають переважно ВПО:

Респонденти, які зазначили брак доступу до медичних послуг та ліків

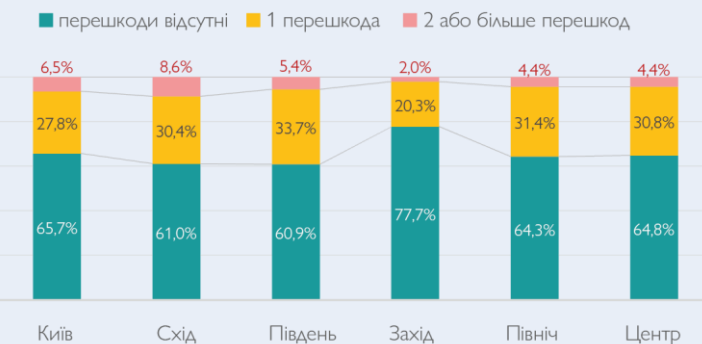
ПЕРЕШКОДИ ДОСТУПУ ДО МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Кількість і види перешкод доступу до медичних послуг відрізняються залежно від поточного місця перебування респондентів (усі респонденти, переміщені та непереміщені). Серед респондентів на сході майже 8,6% повідомили про існування не менше двох перешкод доступу до медичних послуг. Серед респондентів, які проживають у домогосподарствах, в яких є особа(-и) з інвалідністю, **28,7%** відповіли, що їхні родичі з інвалідністю **зазнають більше перешкод доступу до медичних послуг через інвалідність.**

↑ Частки осіб, які підтвердили, що стикалися щонайменше з одною перешкодою доступу до медичних послуг за макрорегіонами та раундами опитування

↓ Кількість перешкод доступу до медичних послуг, про які повідомили респонденти, за макрорегіонами

ПРИМІТКИ ЩОДО МЕТОДОЛОГІЇ

Дані, представлені в цьому звіті, отримано на замовлення Міжнародної організації з міграції (МОМ) у результаті проведення телефонного експрес-опитування, проведеного MultiCultural Insights. Шостий раунд збирання даних серед вибірки в розмірі 2 001 унікального дорослого респондента (віком від 18 років) було проведено в період із 17 по 23 червня 2022 року. Цю імовірнісну вибірку, що представляє понад 30 млн дорослих українців (віком від 18 років), було стратифіковано для досягнення репрезентативності на рівні 6 макрорегіонів України. Основу вибірки було створено шляхом формування переліку 100 000 десятицифрових номерів телефону, згенерованих за рахунок поєднання трицифрових префіксів, що позначають оператора мобільного зв'язку, з довільно згенерованими семицифровими номерами телефону. Згенерована основа вибірки є пропорційною до частки шести телефонних мереж, охоплених у дослідженні, на національному ринку. Інтерв'ю були проведені з використанням методу набору випадкових телефонних номерів, згенерованих у довільний спосіб. У такому режимі нові номери генеруються з інтервалом у мілісекунду. Інтерв'ю проводили анонімно. Перед початком інтерв'ю респондентів просили надати згоду на його проведення. Інтерв'юери використовували структурований опитувальник і метод автоматизованого телефонного опитування (CATI), щоб записувати результати безпосередньо в програму введення даних.

Використовуючи цю технологію в шостому раунді, група інтерв'юерів опитала 2 001 унікального дорослого респондента, які відповідали встановленим критеріям та надали свою згоду на опитування. Попри те, що методом набору випадкових телефонних номерів в Україні зазвичай вдається додзвонитися до приблизно 7–8% абонентів, у четвертому раунді показник успішних дзвінків склав 12,4%. Для цієї роботи було залучено 30 інтерв'юерів. Група інтерв'юерів складалася з 4 чоловіків і 26 жінок. Інтерв'ю проводили українською мовою (78%) та російською мовою (22%). Вибір мови залежав від уподобань респондента.

Обмеження: Точна частка не охопленого населення невідома, тому при тлумаченні результатів потрібно враховувати певні застереження. Особи, які нині проживають за межами України, в опитуванні участі не брали завдяки застосуванню методу активного виключення. Розрахунки населення основані на припущенні про те, що неповнолітніх осіб (молодших за 18 років) супроводжують їхні батьки або дорослі піклувальники. Основа вибірки обмежена дорослими, які користуються мобільним телефоном. Невідомо, чи всі телефонні мережі повноцінно працювали по всій території України протягом усього періоду опитування, тому деякі номери могли мати вищу ймовірність набору, ніж інші. Мешканці території зі значними пошкодженнями цивільної інфраструктури, можливо, меншою мірою представлені у вибірці. Можна припустити, що фактичні потреби насправді більші, ніж ті, про які було отримано інформацію при опитуванні. В опитуванні не брали участі жителі Автономної Республіки Крим та не підконтрольних уряду територій Донецької та Луганської областей.

Застереження: У ході опитування інтерв'юери збирали інформацію про демографічні характеристики респондентів, їхнє поточне місце перебування та/або місце перебування після переміщення (географічна інформація), наміри щодо переміщення, заплановані місяця призначення, потреби та проблеми, з якими вони стикаються під час цієї кризи. Аналіз було проведено з використанням двох підходів до оцінювання профілю населення, їхніх проблем і потреб. Для аналізу географічного профілю були використані дані без урахування відсутніх значень, виявлених на рівні макрорегіонів (n=2 001). Оцінювання потреб та інші частини аналізу було виконано з використанням даних, отриманих на основі повної вибірки (з урахуванням частки відмов відповідати на запитання).

Розподіл вибірки та кількість інтерв'ю за макрорегіонами		
Макрорегіон	Усього проведених інтерв'ю (ж / ч / немає відповіді)	Частка інтерв'ю
КИЇВ	169 (90/79/0)	8,5%
СХІД	487 (280/206/1)	24,3%
ПІВДЕНЬ	184 (112/72/0)	9,2%
ЗАХІД	453 (258/195/0)	22,7%
ПІВНІЧ	389 (232/157/0)	19,4%
ЦЕНТР	318 (180/137/1)	15,9%
Місце перебування не названо	1 (0/1/0)	0,0%
Усього по Україні	2 001 (1 152/847/2)	100%

Похибка вибірки		
Макрорегіон		Рівень достовірності 95%
КИЇВ	+/-	+/-7,5%
СХІД	+/-	+/-4,4%
ПІВДЕНЬ	+/-	+/-7,2%
ЗАХІД	+/-	+/-4,6%
ПІВНІЧ	+/-	+/-5%
ЦЕНТР	+/-	+/-5,5%
Усього по Україні	+/-	+/-2,2%

Означення: Згідно з [Глосарієм МОМ](#), **внутрішньо переміщені особи (ВПО)** — це особи або групи осіб, які були змушені або зобов'язані втекти або покинути свої домівки або місця звичного проживання, зокрема в результаті або з метою уникнення наслідків збройних конфліктів, широкомасштабного насильства, порушення прав людини або природних чи техногенних катастроф, і які не перетинали міжнародно визнаний кордон країни. Для операційних цілей цього опитування інтерв'юери визначають ВПО як осіб, які залишили своє місце свого звичного проживання через нинішню війну.

МОМ визначає термін **«особа, яка повернулася»** як особу, яка зазнала міграційного переміщення та повернулася до початкового звичного місця проживання. Для цілей цього аналізу МОМ визначає термін «особи, які повернулися» як респондентів, які повідомили про виїзд зі свого звичного місця проживання з 24 лютого через поточну війну на період щонайменше 2 тижнів (14 днів), але потім повернулися.

Конвенція про статус біженців 1951 року визначає **біженця** як особу, яка: «через обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою расової належності, релігії, громадянства, належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів... не може чи не бажає повернутися до [країни свого колишнього місця проживання]...».

Починаючи з шостого раунду, МОМ планує публікувати Звіт про внутрішнє переміщення в Україні щомісяця.

ПРЕДСТАВНИЦТВО МОМ В УКРАЇНІ

МОМ

ООН МІГРАЦІЯ